

Институт за хемија
Природно-математички факултет
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Архимедова 5, п. фах 162 Скопје
Тел. (02) 324-9934;
e-mail: chemistry@pmf.ukim.mk
<https://ih.pmf.ukim.edu.mk/>

ЈАВЕН ПРОТЕСТ
на вработените и студентите од Институтот за хемија при
Природно-математичкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје
11 ч., 22.10.2019 година

Вработените и студентите на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје јавно го изразуваат своето **незадоволство од условите за работа и студирање**, кои се резултат на лошата поддршка и политики во високото образование во последните дваесетина години, а за науката во последните десетина години, и тоа особено во делот на грижата за човечкиот потенцијал и материјалните услови за настава и истражување.

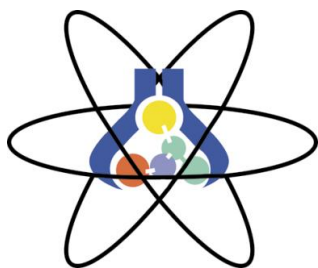
Институтот за хемија се гордее со своето реноме на врвна високообразовна и научноистражувачка институција, што е потврдено со сите параметри за оценка на овие достигнувања како што се публикување на научни публикации во ценети меѓународни списанија, реализација на научноистражувачки проекти и соработка со врвни истражувачки групи од светот, како и едукација на хемичари кои се истакнати професионалци и истражувачи и кај нас и во светот и на најдобар начин ја афирмираат својата институција, факултет, универзитет и држава.

Токму заради реномето и развиената висока академска свест, вработените на Институтот со години наназад вложуваа големи напори за амортизација на континуираното влошување на состојбите истовремено укажувајќи на проблемите и правеа напори за нивно решавање. Беа упатувани барања до надлежните за добивање согласност за вработување на млади соработници, за вложувања во подобрување на материјалните услови и поддршка за научноистражувачката дејност, но одговор немаше. Само за последното, означено со „ургентно“, барање на согласност за вработување на 2 асистенти и 4 виши лаборанти (од август 2019) беше побарано дополнително објаснување за фискален ефект, и се надеваме дека ќе биде одобрено, а не оставено „на чекање“ поради актуелните политички случувања од последниве 2-3 дена.

Ова континуирано влошување на условите за работа и студирање, без надеж за подобрување, дојде до степен кога е доведено во прашање нормалното реализирање на високообразовната и научноистражувачката дејност. Затоа, **Стручниот совет на Институтот за хемија на состанокот на 10 октомври одлучи дека е време и јавно да го изрази незадоволството** од овој третман, а студентите, откако беа информирани, едногласно го поддржаа и се придружија на протестот.

Трите клучни барања од овој протест се следните:

- **да бидат итно одобрени барањата за вработување на млади соработници** од надлежните министерства за ублажување на катастрофалната состојба со подмладок на Институтот за хемија за да може да се реализира практичната настава, што во овој момент е неизводливо. Токму недостатокот на млади соработници - асистенти за практична настава и научноистражувачка работа се најакутниот проблем во последните години. Веќе осум години не е добиена согласност за вработување на асистент, а во меѓувреме се случуваат редовни пензионирања на професорите и лаборантите, кои се

Институт за хемија
Природно-математички факултет
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Архимедова 5, п. фах 162 Скопје
Тел. (02) 324-9934;
e-mail: chemistry@pmf.ukim.mk
<https://ih.pmf.ukim.edu.mk/>

неопходен дел од практичната настава. Проблемот низ бројки е многу јасно видлив: од вкупно 58 вработени во 2000 година (33 наставници, 11 асистенти и 14 лаборанти), во 2010 биле 44 (30 наставници, 4 асистенти и 10 лаборанти), а денес на Институтот работат 24 вработени, од кои 20 наставници (15 редовни професори), 4 лаборанти и ниту еден асистент. Во исто време, бројот на студенти во последните десетина години нема битни промени и дури е во благ пораст со просечно 50 нови студенти на прв циклус студии секоја година и вкупно меѓу 250 и 300 студенти на сите три циклуси на студии бидејќи хемичарите стануваат барани на пазарот на трудот.

- **во буџетот за следната година да бидат предвидени средства за реновирање и опремување на студентските лаборатории**, како и средства за реновирање на зградата на Институтот постапно во следните неколку години. Студиите на студиските програми по хемија и денес се споредливи со студиите по хемија на било кој светски универзитет, но важниот дел кој недостига е опременост на лабораториите со услови и инструменти за стекнување на практични вештини. Освен тоа, зградата на Институтот за хемија, која е извонредно проектирана и изведена, не е соодветно одржувана, особено во последните дваесетина години, и неопходно е да се реновира постапно, во тек на неколку години.
- **во буџетот да се предвидат средства за финансирање на научноистражувачки проекти** во кои, покрај средства за работа во лабораторија и други потреби, ќе биде вклучена и **поддршка за млади истражувачи** (школарина и стипендија за магистранти и докторанти) за да ги задржиме најдобрите дипломирани студенти со можност и услови за академска кариера тука! Состојбата со финансирање на научноистражувачката работа во нашата земја е очајна повеќе години наназад, конкурси за национални проекти не се објавени од 2009 година, а стипендии се доделуваат за магистерски и докторски студии во странство, но не и за кај нас! Ова секако не е проблем само на Институтот за хемија (кој е особено препознатлив по резултатите во овој домен), но е проблем на целата академска заедница, за кој треба јавно да се проговори и конечно да се дејствува!

Протестот ќе трае половина час, по што продолжува редовната настава.

Вработените и студентите на Институтот за хемија ќе продолжат, како и досега, вредно да работат на своето усовршување, но и понатаму **ќе инсистираат на обезбедување услови за студирањето хемија и научните истражувања кај нас да бидат на ниво споредливо со светските универзитети**, како што беше порано и може да биде повторно. Ова е остварливо со соодветна поддршка од државата, чиј **врвен приоритет треба да биде квалитетно образование и наука како влог во иднината без оглед на моменталната политичка состојба и гарнитурата на власт.**

Со почит,
вработените и студентите на Институтот за хемија,
Природно-математички факултет, УКИМ